

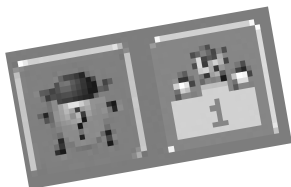
www.margoo.be

De site <www.margoo.be> van auteur Marian Goossens, leerkracht Nederlands aan anderstaligen, bestaat reeds meerdere schooljaren en kreeg volgens ons terecht een aantal prijzen en vermeldingen¹. De site kon sinds zijn bestaan rekenen op een ruime belangstelling bij leerkrachten en studenten Nederlands aan anderstaligen. Sinds dit schooljaar werd hij, op een deel van de oefeningen na, betalend. Maar het prijskaartje is redelijk, de kwaliteit ligt hoog en de site wordt bijna dagelijks aangevuld. We bespreken hier wat u wel en niet mag verwachten.

SOORTEN OEFENINGEN

De site bevat een groot aantal oefeningen op vier niveaus², waarmee studenten gemakkelijk zelf aan de slag kunnen. De oefeningen zijn gerangschikt volgens de contexten van de huidige leerplannen Nederlands aan anderstaligen, zoals daar zijn 'Contacten met officiële instanties', 'Afspraken en regelingen', 'Gezondheidsvoorzieningen' en 'Communicatie op het werk'. Per context zijn er vier oefenrubrieken: woordenschat, teksten, zinsbouw en

luisteroefeningen. Per niveau is er ook een onderdeel voor grammaticaoefeningen en één voor oefeningen op taalhandelingen. Overkoepelend is er een woordenboek en een helpfunctie.

Een troef van deze site is niet alleen het grote aantal oefeningen, maar ook de variatie in het soort oefeningen. We herkennen meestal het formaat van *Hot Potatoes*³ (wat ook aangegeven wordt): meerkeuze, vragen waarop het antwoord moet ingetikt worden, zinsbouw oefeningen, combineeroefeningen, kruiswoordraadsels, memory, invuloefeningen en tekstreconstructies. Als je dan ziet dat combineeroefeningen o.a. 'plaatje met woord' kan inhouden, maar ook 'situatie met reactie' of 'woord met woord', wordt duidelijk dat iedereen wel iets naar zijn gading vindt en dat dezelfde stof vaak op meerdere manieren geoefend wordt.

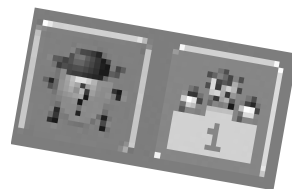
Onderdelen waarop nieuwe oefeningen staan, worden met een asterisk aangeduid tot er weer een nieuwe oefening bijkomt op dat niveau. Deze voortdurende uitbreidingen maken de site ook aantrekkelijk voor wie een jaarabonnement neemt: je geraakt nog niet zo meteen uitgeoefend. Je houdt het eigenlijk bijna niet voor mogelijk dat dit éénmanswerk – éénvrouwsmerk! – is. Dat het aantal 'groene' (=gratis) oefeningen ook een aantrekkingspool vormt, mag blijken uit het feit dat de site gemiddeld 600 à 700 niet-betalende bezoekers per dag heeft. In zekere zin zijn de gratis oefeningen 'smaakmakers' voor het betalende deel, maar het is erg prettig dat ongeveer 15% van de oefeningen op *margoo* nog steeds volledig gratis gebleven is!

Bij de luisteroefeningen gaat het op niveau 1 en 2 eigenlijk vooral om een soort dicteeroefening: een woord wordt uitgesproken bij een plaatje, de student moet het woord juist noteren. Het bijzonder verzorgde visuele aspect van deze oefeningen draagt bij tot het succes van de site. We merken ook dat de studenten de woordenschat oefeningen met plaatjes graag maken. Op niveaus 3 en 4 krijg je ook andere opdrachten bij de luisteroefeningen, bv. op niveau 3 tekst beluisteren (hier en daar ook met filmfragmentjes, mooi!) en juiste woorden in spatietekst noteren. We vinden het wel jammer dat de studenten op niveau 1 en 2 niet reeds met complexere luisterfragmentjes geconfronteerd worden; zij kunnen dat immers aan en het wordt ook van hen verwacht volgens de leerplannen. De auteur is zich gelukkig van deze lacune bewust en er wordt aan gewerkt!

'TRADITIONEEL' VERSUS TAAKGERICHT

De site is niet bedoeld als leerlijn waarbij je van A tot Z alles doorneemt om een bepaald niveau te bereiken. Het is een oefensite die in scholen ter herhaling naast een handboek kan gebruikt worden of ter remediëring in een openleercentrum of naar believen door individuele gebruikers.

De oefeningen op *margoo* zijn geen taakgerichte opdrachten en pretenderen dat ook niet de zijn. Er wordt geoefend op afzonderlijke, ondersteunende kenniselementen van de taal: woordenschat van bepaalde domeinen, grammatica e.d. De studenten blijken het prima te vinden daar in hun eigen tempo eens aan te kunnen werken. Het is bovendien zinvoller hiervoor de computer in te schakelen dan er veel klassikale tijd aan te besteden. Bij tekstreconstructie komt er overigens wel van alles tegelijk kijken: de inhoud van de opeenvolgende zinsdelen moet kloppen, de structuur, de tekstopbouw als geheel.

We vinden het zelf wegens het ontbreken van taakgerichte opdrachten eerlijk gezegd wat te hoog gegrepen als de auteur van de site het volgende stelt: *“Wie de 4 niveaus van contexten en taalhandelingen beheerst, kan met margoo het Nederlands in alle situaties genuanceerd gebruiken”*. Maar dat oefenen met deze site een degelijke hulp kan zijn om bepaalde aspecten van taal beter te beheersen, daar zijn we wél sterk van overtuigd.

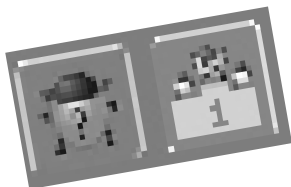
(ZELF)EVALUATIE

De studenten kunnen steeds elk antwoord controleren en krijgen ook een score wanneer een oefening afgewerkt is. Per item kunnen er hints gevraagd worden (bv. eerste letter van een woord). Interessant is ook de tijdregistratie bij bepaalde oefeningen op niveau 3 en 4: de studenten zien een klokje lopen met een maximumtijd om bv. de opdracht bij een leestekst af te werken. Het vormt een uitdaging binnen die tijd te blijven en daardoor lezen de studenten gericht.

Leerkrachten die graag willen weten hoe het staat met de kennis van bepaalde items, kunnen aan hun studenten vragen een gemaakte oefening in een Word-document te bewaren. In dit geval moet men de studenten wel verbieden bij de betreffende oefeningen de knop 'Antwoord controleren' te gebruiken. Wanneer dat toch gebeurt, is het voor de leerkracht echter duidelijk merkbaar aan de lay-out: de oplossing staat dan in het zwart.

HELP? U WORDT GEHOLPEN!

De site bevat een help-rubriek met uitleg in het Nederlands, Engels, Frans en Spaans. Alle manieren van oefenen worden met demo-filmpjes duidelijk getoond. Heel handig om bij studenten voor wie de drempel voor computergebruik hoog ligt, op een centraal scherm te tonen, maar ook de individuele gebruiker kan ermee gebaat zijn. Verder wordt in elk van de vier genoemde talen een overzicht gegeven van alle contexten met per context extra uitleg (bv. Consumptie=levensmiddelen, boodschappen, betaalmogelijkheden, kleding, reclame, afvalproblematiek,...). Zo kan een gebruiker vrij gericht zoeken naar oefeningen bij bepaalde situaties. Uit het overzicht blijkt overigens dat de auteur duidelijk goed vertrouwd is met de

contexten en niveaus van Nederlands aan anderstaligen in het volwassenenonderwijs (CVO's). Ten slotte kan je de Flash Player van Macromedia die nodig is om filmpjes te bekijken en audiofragmenten te beluisteren, gratis downloaden via doorklikken vanuit de help-rubriek. Degelijk dus!

Toch nog vragen? Mailen naar de auteur is rechtstreeks van op de site mogelijk en we hebben persoonlijk kunnen vaststellen dat je vragen over de site steeds verrassend snel beantwoord worden. We vernamen ook reeds van particulieren én van scholen dat ze bij technische en andere vragen niet in de kou blijven staan. Indrukwekkend dat alles zo goed opgevolgd wordt!

HET WOORDENBOEK

Van op elk niveau kan je doorklikken naar het *margoo*-woordenboek. Per letter krijg je een aantal woorden, per woord een plaatje (niet altijd even geslaagd) en wat grammaticale uitleg (bij werkwoorden de hoofdtijden; bij substantieven het lidwoord en het meervoud; bij adjectieven de tegenstelling). Er wordt echter geen voorbeeldzin met het woord gegeven.

Het woordenboek wordt net als de rest van de site nog steeds uitgebreid, maar blijft toch eerder beperkt. Het werken met plaatjes maakt dat er nauwelijks abstracte woorden worden opgenomen. Er wordt weinig of geen rekening gehouden met het criterium frequentie (zo vonden we wel *adamsappel* en *lende* terug, maar niet *mooi* en *lelijk*). Gelukkig is er een doorklik naar het Van Dale online-woordenboek en naar een site met vertalingen en uitspraakoefeningen.

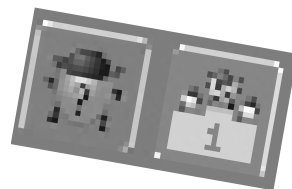
PRAKTISCH: MET DE KLAS

Noch leerkrachten noch studenten hoeven angst te hebben om met *margoo* te werken. Technisch gezien verloopt alles feilloos: filmpjes draaien, geluidsfragmenten doen het, enz. Voor studenten die met de computer vertrouwd zijn, zal een korte uitleg bij de menu's per niveau (steeds hetzelfde opgebouwd) volstaan om wegwijs te geraken op de site. Bij studenten met 'computervrees' kan er gestart worden met een wat langere gezamenlijke fase.

Het enige technische probleem dat we merkten en ook gesignaleerd kregen, is dat studenten de site soms per ongeluk sluiten midden in een oefenuurtje (vooral als ze doorgelinkt hebben naar bv. het Van Dale online-woordenboek). En dan verlies je dus een sessie. De sluitknop als verboden terrein bestempelen kan echter al veel 'kwaad' voorkomen! Bij sommige lange oefeningen is het vervelend dat je zo ver moet scrollen om je antwoord bij een bepaald item te controleren. Dat is echter maar een klein

schoonheidsfoutje.

We vermoeden dat deze site voor laaggeschoolden alleen maar met veel begeleiding bruikbaar is en dan nog slechts een door de leerkracht gemaakte selectie. De site is in eerste instantie ook opgesteld met het doelpubliek van CVO's voor ogen. Toch durven we geen echt negatieve uitspraken doen over het gebruik in Centra voor Basiseducatie. In principe zou niveau 1 een haalbare kaart moeten zijn, want Basiseducatie biedt richtgraad 1 ook aan. Voor anderstalige nieuwkomers in onthaalklassen van het secundair onderwijs (OKAN) bieden de hoogste niveaus zeker wel een aantal oefenmogelijkheden, al zouden ze dan een stuk moeilijker mogen zijn.

Aan het CVO Kamer voor Handel en Nijverheid van Brussel wordt een beperkt aantal lesuren aangeboden waarin iedere student die wil onder begeleiding gratis mag komen werken op de margoo-site. Daarnaast werken heel wat leerkrachten er af en toe ongeveer een uur mee in het computerlokaal. Bij niveau 1 raden we leerkrachten aan vooraf oefeningen te selecteren. Sommige studenten merken immers niet dat ze op items zitten te werken die te moeilijk zijn of die ze nog niet kennen. Studenten die al wat vertrouwd zijn met de site en zeker studenten die op niveau 3 en 4 werken, maken wellicht liever zelf een selectie.

Hoewel studenten soms een tijdje heel zelfstandig bezig zijn met de site, blijkt het toch goed dat de leerkracht blijft begeleiden: vragen of er bijkomende woordenschatproblemen zijn, oefenwijzen uitleggen, enz. Ook is het bij de oefeningen onder 'Zinnen' niet mogelijk altijd alle juiste varianten van een zin op te nemen en soms maken de studenten een juiste zin die niet bij de voorziene oplossingen staat. De studenten vinden het fijn dan feedback te krijgen.

SAMENVATTEND

Onze mening over deze site als geheel is positief en dit wegens veel en gevarieerde oefeningen, verzorgde lay-out met visuele elementen, duidelijke menu's, vlotte technische werking en een voortdurende uitbreiding.

*Ann De Schryver & Jes Leysen
Universiteit Antwerpen, Didactiek Nederlands aan Anderstaligen
Universiteitsplein 1, 2610 Wilrijk
deschryver87@scarlet.be
jes.leysen@ua.ac.be*

Noten

- 1 *Top 5 Clickx Webkompas november 2004, CST Award 2005 in de categorie 'Beste educatieve website', e.a. We maken graag van deze gelegenheid gebruik om te melden dat dezelfde auteur samen met An Wouters momenteel een grammaticaboek schrijft. Er komt ook een aanvullend werkboek met extra oefeningen én een uitspraakmodule. Het eerste verschijnt in de zomer van 2006, bij Alta uitgeverij <www.altamedia.be>.*
- 2 *Niveau 1 = Richtgraad 1 CVO (Centrum voor Volwassenenonderwijs, hogeschoolden) = Basisgebruiker (A1 en A2: Breakthrough en Waystage);
Niveau 2 = Richtgraad 2 CVO = Onafhankelijk gebruiker (B1: Threshold);
Niveau 3 = Richtgraad 3 CVO = Onafhankelijk gebruiker (B2: Vantage);
Niveau 4 = Richtgraad 4 CVO = Vaardig gebruiker (C1: Effectiveness).*
- 3 *Graag verwijzen we ook naar een andere goede site met heel wat oefeningen (voor NT2 én voor andere talen) volgens het stramien van Hot Potatoes: <www.snt.be>.*